

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 mars 2005

PROPOSITION DE LOI
modifiant les dispositions légales
relatives à l'absence
et à la déclaration judiciaire de décès

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET
M. **MARINOWER**

Art. 2 bis (nouveau)

Insérer un article 2bis, libellé comme suit:

«Art. 2bis — À l'article 220, § 1, du même Code, remplacer le mot «absent» par les mots «préssumé absent».».

JUSTIFICATION

Dans le concept actuel d'absence, on distingue trois stades: a) la présomption d'absence; b) l'absence ou l'envoi en possession provisoire; c) l'envoi en possession définitif. La réglementation proposée ne comporte plus que deux stades: a) la présomption d'absence; b) la déclaration d'absence. Cela revient à supprimer le deuxième stade de l'ancien système.

Document précédent :

Doc 51 **0614/ (2003/2004)** :

001 : Proposition de loi de MM. Borginon, Marinower et Mme Taelman.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 maart 2005

WETSVOORSTEL
tot wijziging van de wetsbepalingen
betreffende de afwezigheid
en de gerechtelijke verklaring van overlijden

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW
Taelman EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2bis (nieuw)

Een artikel 2bis invoegen, luidende:

«Art. 2bis. — In artikel 220, § 1, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden «afwezige» vervangen door door de woorden «vermoedelijk afwezige».».

VERANTWOORDING

In de huidige afwezigheid bestaan er drie stadia: a) vermoedelijke afwezigheid; b) afwezigheid of voorlopige inbezitstelling; c) definitieve inbezitstelling. In de voorgestelde regeling zijn er nog maar twee stadia: a) vermoedelijke afwezigheid; b) verklaring van afwezigheid. Dit komt er op neer dat het tweede stadium van de oude regeling wordt afgeschaft.

Voorgaand document :

Doc 51 **0614/ (2003/2004)** :

001 : Wetsvoorstel van de heren Borginon, Marinower en mevrouw Taelman.

À l'article 220 du Code civil, il est fait référence à l'«absence». Dans l'ancienne réglementation, il s'agissait du deuxième stade. Dans la nouvelle réglementation, il semblera, à tort, qu'on entend par là la «déclaration d'absence». Le deuxième stade a en effet été remplacé par une première phase élargie: l'absence présumée. L'article 220 du Code civil doit par conséquent être adapté.

N° 2 DE M. BORGINON, MME TAE LMAN ET M. MARINOWER

Art. 2

Dans l'article 114 proposé, première phrase, remplacer les mots «l'article 220, § 2,» par les mots «l'article 220, § 2, et, le cas échéant, l'article 1420,».

JUSTIFICATION

Si le présumé absent est marié sous le régime légal, l'article 1420 doit également avoir priorité sur les pouvoirs de l'administrateur provisoire. Dans ces circonstances, l'époux doit seulement pouvoir assurer la gestion du patrimoine commun.

N° 3 DE M. BORGINON, MME TAE LMAN ET M. MARINOWER

Art. 2

Dans l'article 114 proposé, deuxième phrase, remplacer les mots «les baux à ferme et les baux commerciaux» par les mots «les baux à loyer, les baux commerciaux et les baux à ferme».

JUSTIFICATION

L'article 114 proposé du Code civil prévoit que l'administrateur provisoire ne peut passer de baux excédant une période de trois ans, sous réserve des baux commerciaux et des baux à ferme. Il convient d'y ajouter les baux à loyer.

L'article 3, § 1er, de la loi relative aux baux à loyer dispose en effet que le bail à loyer doit être conclu pour une période de neuf ans. Le bail à loyer conclu pour une durée réduite, prévu à l'article 3, § 6, de la loi relative aux baux à loyer, est, lui aussi, porté automatiquement à neuf ans en l'absence de congé.

La personne présumée absente n'est pas lésée si son bien immeuble est loué pour neuf ans. Si la personne présumée absente revient malgré tout, elle peut mettre fin au bail immédiatement en vue d'une occupation personnelle (article 3, § 2, de la loi relative aux baux à loyer).

In artikel 220 B.W. verwijst men naar «afwezigheid». In de oude regeling was dit het tweede stadium. In de nieuwe regeling zal het lijken alsof men de «verklaring van afwezigheid» bedoelt. Dat is fout. Het tweede stadium werd immers vervangen door een uitgebreidere eerste fase: de vermoedelijke afwezigheid. Artikel 220 B.W. moet dan ook aangepast worden.

Nr. 2 VAN DE HEER BORGINON, MEVROUW TAE LMAN EN DE HEER MARINOWER

Art. 2

In het voorgestelde artikel 114, eerste volzin, de woorden «artikel 220, § 2» vervangen door de woorden «artikel 220, § 2, en in voorkomend geval artikel 1420».

VERANTWOORDING

Ingeval de vermoedelijk afwezige getrouwd is onder het wet- telijk stelsel, moet ook artikel 1420 voorrang hebben op de machten van de voorlopig bewindvoerder. De echtgenoot moet in die situatie immers alleen kunnen instaan voor het bestuur van het gemeenschappelijk vermogen.

Nr. 3 VAN DE HEER BORGINON, MEVROUW TAE LMAN EN DE HEER MARINOWER

Art. 2

In het voorgestelde artikel 114, tweede volzin, de woorden «de pacht en de handelshuur» vervangen door de woorden «de woninghuur, de handelshuur en de pacht».

VERANTWOORDING

Het voorgestelde artikel 114 B.W. stelt dat de voorlopig be- windvoerder geen huurovereenkomsten mag aangaan die langer dan drie jaar duren, onverminderd de handelshuur en de pacht. Hier moet ook de woninghuur aan toegevoegd worden.

Artikel 3, § 1, Woninghuurwet stelt immers dat woninghuur verplicht wordt vastgesteld op negen jaar. Ook de woninghuur van korte duur in artikel 3, § 6, Woninghuurwet wordt automa- tisch op negen jaar gebracht bij gebreke van opzegging.

De vermoedelijk afwezige wordt niet benadeeld indien zijn onroerend goed wordt verhuurd voor negen jaar. Indien de ver- moedelijk afwezige toch terugkeert, kan hij toch onmiddellijk opzegging doen voor eigen gebruik (artikel 3, § 2, Woninghuur- wet).

N° 4 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 2

Dans l'article 114 proposé, deuxième phrase, remplacer les mots «articles 1187, 1206 et 1225» par les mots «articles 1187, 1193bis, 1206 et 1225».

JUSTIFICATION

Les articles 1186 et suivants du Code judiciaire visent à protéger certaines catégories de personnes en cas d'aliénation de biens immeubles: les interdits, les mineurs, les personnes sous administration provisoire.

Il peut cependant s'agir non seulement de vente publique (article 1187 du Code judiciaire) mais aussi de vente de gré à gré (article 1193bis du Code judiciaire). Il s'indique dès lors d'insérer un renvoi à ce dernier article.

N° 5 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 3

Insérer un § 2bis, libellé comme suit:

«§ 2 bis. À l'article 1225 du Code judiciaire, remplacer le mot «absents» par les mots «présumés absents».

JUSTIFICATION

L'article 114 proposé, qui relève de la section «De la présomption d'absence», fait référence à l'article 1225 du Code judiciaire, où il est toutefois question d'«absents».

Cette disposition doit par conséquent être adaptée. Voir la justification de l'amendement n°1.

N° 6 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 3 bis (nouveau)

Insérer un article 3bis, libellé comme suit:

Nr. 4 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2

In het voorgestelde artikel 114, tweede volzin, de woorden «artikelen 1187, 1206 en 1225» vervangen door de woorden «artikelen 1187, 1193bis, 1206 en 1225».

VERANTWOORDING

De bedoeling van de artikelen 1186 en volgende Gerechtelijk Wetboek is bij de vervreemding van onroerende goederen, bepaalde categorieën van personen te beschermen: de onbekwaamverklaarden, de minderjarigen, personen die onder voorlopig bewind staan.

Men kan echter niet alleen overgaan tot openbare verkoop (artikel 1187 Ger.W.) maar ook tot verkoop uit de hand (artikel 1193bis Ger.W.). Het is dan ook aangewezen een verwijzing naar dit laatste artikel toe te voegen.

Nr. 5 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 3

Dit artikel aanvullen met een paragraaf § 2bis, luidende:

«§ 2bis. In artikel 1225 van het Gerechtelijk Wetboek, wordt het woord «afwezigen» vervangen door de woorden «vermoedelijk afwezigen»

VERANTWOORDING

Het voorgestelde artikel 114, dat ressorteert onder de afdeling «Vermoeden van afwezigheid», verwijst naar artikel 5 Ger.W., waar men het echter heeft over «afwezigen».

Dit moet dan ook aangepast worden. Zie de verantwoording van het amendement nr. 1.

Nr. 6 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 3bis (nieuw)

Een artikel 3bis invoegen, luidende:

«Art. 3bis. — À l'article 1187, alinéa 1er, du Code judiciaire, les mots «113 ou» sont insérés entre le mot «article» et le mot «448bis».

JUSTIFICATION

L'article 114 proposé fait référence à l'article 1187 du Code judiciaire. L'objectif est de mettre le présumé absent et les autres personnes protégées sur un pied d'égalité en cas de vente de biens indivis, lorsque d'autres copropriétaires prennent l'initiative de vendre.

Cet article ne mentionne toutefois pas les présumés absents. Le présent amendement vise dès lors à ajouter ceux-ci à l'énumération en faisant référence au régime d'administrateur provisoire que l'article 113 proposé du Code civil vise à étendre au présumé absent.

En soi, il peut sembler étrange qu'une autorisation du tribunal de première instance (article 114 proposé, *in fine*) soit nécessaire pour vendre des biens meubles tandis qu'une autorisation du juge de paix (article 1187 du Code judiciaire) est requise pour vendre des biens immeubles.

À cet égard, l'actuel article 1188 du Code judiciaire est plus logique: il donne compétence au tribunal de première instance pour tout ce qui concerne l'absent. Dans la réglementation proposée, le présumé absent sera toutefois protégé par un administrateur provisoire, ce qui constitue le statut de protection indiqué.

Il convient néanmoins d'éviter toute discrimination: une réglementation qui prévoit qu'il faut s'adresser au juge de paix en cas d'administration provisoire «ordinaire» et au tribunal de première instance en cas «d'administration provisoire pour cause de présomption d'absence» est inacceptable.

L'article 1187 du Code judiciaire est par conséquent adapté, et l'article 1188 du Code judiciaire est abrogé.

N° 7 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 3ter (nouveau)

Insérer un article 3ter, libellé comme suit:

«Art. 3ter. — L'article 1188 du Code judiciaire est abrogé.»

JUSTIFICATION

On se reportera à la justification de l'amendement n° 6.

«Art. 3bis. — In artikel 1187, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, worden de woorden «113 of» ingevoegd tussen de woorden «artikelen» en «448bis».

VERANTWOORDING

Het voorgestelde artikel 114 verwijst naar artikel 1187 Ger.W. Het is de bedoeling de vermoedelijk afwezige gelijk te schakelen met de andere beschermde personen bij een verkoop van onverdeelde goederen, waarbij andere mede-eigenaars het initiatief nemen tot de verkoop.

De vermoedelijk afwezigen worden echter niet opgesomd in dit artikel. Dit amendement strekt er dan ook toe deze toe te voegen aan de opsomming door de te verwijzen naar de voorlopig bewindvoerder die op basis van het voorgestelde artikel 113 B.W. wordt toegevoegd aan de vermoedelijk afwezige.

Op zich mag het vreemd lijken dat men voor de verkoop van roerende goederen een machtiging nodig heeft van de rechtbank van eerste aanleg (voorgestelde artikel 114 *in fine*), terwijl men voor de verkoop van onroerende goederen een machtiging nodig heeft van de vrederechter (artikel 1187 Ger.W.)

In dat opzicht is het huidige artikel 1188 Ger.W. logischer: het houdt alles in verband met de afwezige bij de rechtbank van eerste aanleg. In de voorgestelde regeling, zal de vermoedelijk afwezige echter worden beschermd door een voorlopig bewindvoerder, wat het aangewezen beschermingsstatuut is.

Men moet echter discriminaties vermijden: een regeling waar bij men bij «gewoon» voorlopig bewind bij de vrederechter moet zijn, maar bij «voorlopig bewind wegens vermoedelijke afwezigheid» bij de rechtbank van eerste aanleg, kunnen niet door de beugel.

Artikel 1187 Ger.W. wordt dan ook aangepast, en artikel 1188 Ger.W. wordt opgeheven.

Nr. 7 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 3ter (nieuw)

Een artikel 3ter invoegen, luidende:

«Art. 3ter. — Artikel 1188 van het Gerechtelijk Wetboek, wordt opgeheven.»

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 6.

N° 8 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 2

Dans l'article 113 proposé, entre les alinéas 1er et 2, insérer l'alinéa suivant:

«Les articles 488bis, C et suivants s'appliquent par analogie.».

JUSTIFICATION

L'énumération contenue dans l'article 114 proposé pourrait porter à croire que le but est de créer un tout nouveau type d' «administration provisoire».

Il s'indique peut-être de renvoyer aux articles 488bis C et suivants, afin de souligner que ceux-ci conservent leur valeur de loi générale.

N° 9 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 2

Supprimer l'article 124 proposé.

JUSTIFICATION

La réglementation actuelle relative à l'absence opère une distinction nette entre les droits «actuels» et les droits «éventuels» de l'absent. Les droits actuels sont les biens et droits que l'absent possédait au moment de sa disparition. Les droits éventuels (actuels articles 135 à 138) sont ceux susceptibles de se retrouver dans le patrimoine de l'absent si on peut prouver que celui-ci est encore en vie.

En ce qui concerne le deuxième stade – celui de la «déclaration d'absence» –, l'article 124 proposé reprend l'article 136, qui est une application de l'article 725 du Code civil, en vertu duquel «pour succéder, il faut (...) exister». L'article 136 prévoit la possibilité que l'absent existe, mais que son «existence» n'est pas reconnue, auquel cas la succession est dévolue à ses héritiers présomptifs. L'article 124 proposé ne présente toutefois aucun intérêt, car désormais, la déclaration d'absence est juridiquement assimilée au décès par l'article 122 proposé, la succession revenant dès lors automatiquement à ses héritiers présomptifs. L'article 124 peut donc être supprimé.

En ce qui concerne le premier stade – celui de «l'absence présumée» –, c'est l'administrateur provisoire qui assume la défense des droits éventuels de l'absent (article 116 proposé).

Nr. 8 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2

In het voorgestelde artikel 113, tussen het eerste en het tweede lid, een nieuw lid invoegen, luidende:

«Artikel 488bis, C. en volgende zijn van overeenkomstige toepassing.».

VERANTWOORDING

Door de opsomming in het voorgestelde artikel 114, zou men de indruk kunnen krijgen dat het de bedoeling is een volledig nieuw soort «voorlopig bewind» te creëren.

Het is misschien aangewezen te verwijzen naar artikel 488bis, C. en volgende om er op te wijzen dat deze als *lex generalis* blijven gelden.

Nr. 9 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2

Het voorgestelde artikel 124 weglaten.

VERANTWOORDING

De huidige regeling inzake afwezigheid maakt een duidelijk onderscheid tussen de «actuele rechten» en «eventuele rechten» van de afwezige. De actuele rechten zijn goederen en rechten die de afwezige bezat op het moment van zijn verdwijning. De eventuele rechten (huidig artikelen 135-138) zijn de goederen en rechten die in het vermogen van de afwezige zouden kunnen vallen indien men alsnog kan bewijzen dat hij leeft.

Wat betreft het tweede stadium «verklaring van afwezigheid», werd artikel 136 hernomen in het voorgestelde artikel 124. Artikel 136 is een toepassing van artikel 725 B.W. dat vereist dat men moet bestaan om te kunnen erven. Artikel 136 stelt dat de afwezige mogelijk wél bestaat, maar dat zijn «bestaan» niet erkend wordt, en de erfenis dus toekomt aan zijn vermoedelijke erfgenamen. Het voorgestelde artikel 124 heeft echter geen nut, aangezien het voorgestelde artikel 122 de verklaring van afwezigheid voortaan juridisch gelijkstelt met overlijden, waardoor deze erfenis automatisch toekomt aan zijn vermoedelijke erfgenamen. Artikel 124 mag dus verdwijnen.

Wat betreft het eerste stadium «vermoedelijke afwezigheid» worden de belangen van de afwezige inzake de eventuele rechten behartigd door de voorlopig bewindvoerder (voorgestelde artikel 116).

Ce système détériorerait toutefois fortement la situation des enfants de l'absent, qui devraient attendre au moins 11 ans avant de pouvoir obtenir une «déclaration d'absence» (articles 118 et 120 proposés; deuxième phase). En effet, dans la réglementation actuelle, ils peuvent déjà se faire envoyer en possession provisoire après 5 ans (actuels articles 115 et 119). La solution proposée est contraire à la logique générale de la proposition de loi, qui vise à assurer une meilleure protection des intérêts des héritiers présomptifs au détriment de ceux de l'absent.

C'est pour ce motif que le présent amendement prévoit de reprendre l'actuel article 136 pour la phase «d'absence présumée», tout en adaptant légèrement sa formulation. En effet, la question du champ d'application de l'article 136 avait, à l'époque, fait l'objet d'une controverse: cette disposition s'appliquait-elle uniquement à l'hypothèse de la personne agissant de son propre chef ou, au contraire, les enfants de l'absent pouvaient-ils également agir par représentation? Il a depuis lors été démontré à suffisance que la disposition précitée s'applique également en cas de représentation (DEVROE, J., «*De afwezige erfgenaam in de notariële praktijk*», *T. Not.* 1984, p. 33-36).

La proposition règle par ailleurs le sort des droits éventuels en cas de retour de la personne présumée absente.

Une alternative à la problématique des droits éventuels consisterait à écourter la phase de l'absence présumée. En effet, plus l'absence est longue, plus la présomption de décès de l'absent est forte. Les personnes qui ne sont pas disposées à attendre 11 ou 21 ans et qui estiment pouvoir convaincre le juge de la vraisemblance du décès tenteront de contourner ce système par le biais d'une déclaration judiciaire de décès, qui n'est soumise à aucun délai.

N° 10 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 2

Remplacer l'article 116 proposé par la disposition suivante:

«Art. 116. — § 1er. *Si le présumé absent est appelé à une succession, celle-ci est dévolue aux personnes qui viendraient à la succession si le présumé absent était décédé.*

§ 2. *Si le présumé absent reparaît, il peut réclamer sa part des successions ouvertes pendant son absence présumée auprès de ceux qui ont acquis la succession à sa place. Les droits que les tiers ont acquis de manière régulière peuvent lui être opposés.»*

Dit zou echter een enorme verslechtering betekenen voor de kinderen van de afwezige, die minstens 11 jaar moeten wachten op een «verklaring van afwezigheid» (voorgestelde artikelen 118 en 120; tweede fase). In de huidige regeling kunnen zij immers al na 5 jaar in het voorlopig bezit gesteld worden (huidig artikel 115 en 119). Dit gaat in tegen de algemene logica van het wetsvoorstel, namelijk de belangen van de vermoedelijke erfgenamen beter beschermen ten nadele van de belangen van de afwezige.

Daarom bepaalt dit amendement dat het huidig artikel 136 wél hernomen wordt voor de fase van de «vermoedelijke afwezigheid». De formulering wordt evenwel lichtjes aangepast. Destijds was immers een discussie ontstaan of artikel 136 enkel gold indien men opkwam uit eigen hoofde, of dat de kinderen van de afwezige ook via plaatsvervulling kunnen opkomen. Ondertussen is echter voldoende aangetoond dat dit ook voor plaatsvervulling geldt (Devroe, J., «*De afwezige erfgenaam in de notariële praktijk*», *T. Not.* 1984, p.33-36).

Daarnaast wordt ook voorzien in een regeling inzake de eventuele rechten voor het geval dat de vermoedelijk afwezig alsnog terugkeert.

Een alternatief voor de problematiek van de eventuele rechten bestaat erin de fase van de vermoedelijke afwezigheid te verkorten. Hoe langer de afwezigheid duurt, hoe groter immers het vermoeden wordt dat de afwezige overleden is. Personen die niet bereid zijn die 11 of 21 jaar te wachten en die menen de rechter te kunnen overtuigen van het waarschijnlijk overlijden, zullen dit pogen te omzeilen door een gerechtelijke verklaring van overlijden, die niet aan termijnen gebonden is.

Nr. 10 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2

Het voorgestelde artikel 116 vervangen als volgt:

«Art. 116. — § 1. *Indien de vermoedelijk afwezige wordt geroepen tot een erfenis, dan vervalt zij aan de personen die tot de nalatenschap zouden komen alsof de vermoedelijk afwezige overleden is.*

§ 2. *Indien de vermoedelijk afwezige terugkeert, kan hij zijn deel in de tijdens zijn vermoedelijke afwezigheid opgevallen nalatenschappen opeisen van degenen die in zijn plaats de nalatenschap hebben verworven. De rechten die derden op regelmatige wijze hebben verworven, kunnen hem worden tegengeworpen.»*

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 9

N° 11 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 2

Remplacer l'article 123 proposé par la disposition suivante:

«Art. 123. — A dater de sa transcription, le jugement de déclaration d'absence entraîne la dissolution du mariage.».

JUSTIFICATION

L'article 122 proposé dispose qu'à dater de sa transcription, le jugement de déclaration d'absence produit, vis-à-vis des biens, tous les effets du décès. L'article 123 proposé, dispose, quant à lui, que le mariage est dissous à partir du prononcé du jugement de déclaration d'absence.

Il peut en résulter une confusion quant au sort du patrimoine commun pendant la période comprise entre le prononcé du jugement et sa transcription. Ce patrimoine commun est-il déjà liquidé et partagé à partir du prononcé du jugement de déclaration d'absence ou faut-il attendre la transcription de celui-ci?

Afin d'éviter les malentendus, le présent amendement prévoit que le mariage n'est dissous qu'à partir de la transcription du jugement de déclaration d'absence dans les registres de l'état civil.

N° 12 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 3^{quater} (nouveau)

Insérer un article 3^{quater}, libellé comme suit:

«Art. 3^{quater}. — L'article 3 du Code des droits de succession est abrogé.»

JUSTIFICATION

L'article 122 proposé prévoit qu'à dater de sa transcription, le jugement déclaratif d'absence produit, quant aux biens, tous les effets du décès. Cette transcription donnera donc lieu à la

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 9.

Nr. 11 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2

Het voorgestelde artikel 123 vervangen als volgt:

«Art. 123. — Vanaf de datum van overschrijving heeft het vonnis houdende verklaring van afwezigheid de ontbinding van het huwelijk tot gevolg.».

VERANTWOORDING

Het voorgestelde artikel 122 stelt dat het vonnis houdende verklaring van afwezigheid vanaf de overschrijving alle gevolgen heeft van het overlijden ten aanzien van de goederen. Het voorgestelde artikel 123 stelt dan weer dat het huwelijk ontbonden is vanaf de uitspraak van het vonnis houdende verklaring van afwezigheid.

Dit kan verwarring scheppen over het lot van het gemeenschappelijk vermogen in de periode tussen de uitspraak van het vonnis en de overschrijving ervan. Wordt dit reeds verevend en verdeeld vanaf de uitspraak, of toch pas vanaf de overschrijving van het vonnis houdende verklaring van afwezigheid?

Om misverstanden te vermijden, voorziet dit amendement erin dat ook het huwelijk pas ontbonden is vanaf de overschrijving van het vonnis houdende verklaring van afwezigheid in de registers van de burgerlijke stand.

Nr. 12 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 3^{quater} (nieuw)

Een artikel 3^{quater} invoegen, luidende:

«Art. 3^{quater}. — Artikel 3 van het Wetboek der Successierechten wordt opgeheven.».

VERANTWOORDING

Het voorgestelde artikel 122 stelt dat het vonnis houdende verklaring van afwezigheid vanaf de overschrijving alle gevolgen heeft van overlijden ten aanzien van de goederen. Deze

perception de droits de succession selon les règles générales. Les articles 3 et 40, alinéa 2, du Code des droits de succession sont par conséquent superflus.

N° 13 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 3quinquies (nouveau)

Insérer un article 3quinquies, libellé comme suit:

«Art. 3quinquies. — L'article 40, alinéa 2, du Code des droits de succession est remplacé par l'alinéa suivant:

«En cas de déclaration judiciaire de décès, le délai commence à courir dès que le jugement est passé en force de chose jugée.».

JUSTIFICATION

Avant toute chose, nous renvoyons à la justification de l'amendement n° 12.

L'article 133 proposé prévoit que le jugement constatant le décès doit fixer la date de celui-ci, en tenant compte des circonstances de l'espèce.

Cette date du décès précédera souvent de plus de 5, 6 ou 7 mois la date du jugement. Cela pose des problèmes au niveau de la déclaration de succession. Conformément à l'article 40 du Code des droits de succession, ce délai de 5, 6 ou 7 mois commence à courir après la date du décès. Ainsi, en cas de déclaration judiciaire de décès, il faudra presque toujours constater que la déclaration est intervenue tardivement, ce qui donne donc éventuellement lieu à une amende ou à des intérêts.

Une circulaire du 18 janvier 1954 qui concerne la loi du 20 août 1948 relative aux personnes décédées pendant la Deuxième Guerre mondiale, énonçait que l'ignorance des héritiers quant au décès ne cessait qu'à la transcription du jugement dans les registres de l'état civil. Le présent amendement prévoit une solution similaire en remplaçant l'article 40, alinéa 2, du Code des droits de succession. Le délai commence à courir dès que le jugement constatant le décès acquiert force de chose jugée.

overschrijving zal dus aanleiding geven tot het heffen van successierechten volgens de algemene regels. Artikelen 3 en 40, tweede lid, W.Succ. worden dan overbodig.

Nr. 13 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 3quinquies (nieuw)

Een artikel 3quinquies invoegen, luidende:

«Art. 3quinquies. — Artikel 40, tweede lid van het Wetboek der Successierechten, wordt vervangen als volgt:

«In geval van gerechtelijke verklaring van overlijden, begint de termijn te lopen, van zodra het vonnis in kracht van gewijsde gaat.».

VERANTWOORDING

Ik verwijs allereerst naar de verantwoording van amendement nr. 12.

Het voorgestelde artikel 133 bepaalt dat het vonnis houdende gerechtelijke verklaring van overlijden de dag van overlijden moet bepalen, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak.

Deze datum van overlijden zal vaak méér dan 5-6-7 maanden voor de datum van het vonnis liggen. Dit geeft problemen inzake de aangifte van nalatenschap. Overeenkomstig artikel 40 W.Succ. begint een termijn van 5-6-7 maanden na de datum van overlijden. Men zal bij een gerechtelijke verklaring van overlijden dus bijna altijd moeten vaststellen dat de aangifte laattijdig is gebeurd, en dus eventueel aanleiding geeft tot een boete of interesten.

Een circulaire van 18 januari 1954 op de wet van 20 augustus 1948 inzake de vermisten uit W.O. II, stelde dat de onwettigheid van de erfgenamen omtrent het overlijden slechts was opgehouden bij de overschrijving van het vonnis in de registers van de burgerlijke stand. Dit amendement voorziet in een gelijkwaardige oplossing door artikel 40, tweede lid, W.Succ. te vervangen. De termijn gaat in van zodra het vonnis houdende gerechtelijke verklaring van overlijden kracht van gewijsde heeft.

N° 14 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 2

Apporter les modifications suivantes:

1) Dans le texte néerlandais des articles 112, 117, § 1er, proposés, remplacer chaque fois le mot «*tijding*» par le mot «*nieuws*»;

2) Dans le texte néerlandais de l'article 118, remplacer les mots «*de laatste tijding*» par les mots «*het laatste nieuws*».

JUSTIFICATION

Le mot «*tijding*» est un archaïsme. Le dictionnaire van Dale explicatif le traduit par «*bericht*», qui est déjà plus approprié. La traduction française est cependant encore meilleure: le mot «*nouvelles*» recouvre une notion étendue qui peut évoluer avec le temps et englober tous les moyens de communication modernes. L'amendement tend dès lors à remplacer, dans le texte néerlandais, le mot «*tijding*» par le mot «*nieuws*», qui est plus moderne et plus général.

N° 15 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 4

Dans le texte néerlandais de cet article, remplacer le mot «*tijding*» par le mot «*nieuws*».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 14.

N° 16 DE M. **BORGINON**, MME **Taelman** ET M. **MARINOWER**

Art. 2

Dans l'article 113 proposé, insérer, entre les alinéas 1er et 2, un nouvel alinéa, libellé comme suit:

«Les héritiers dressent un inventaire du mobilier de la personne présumée absente en présence du procureur du Roi au tribunal de première instance et de l'administrateur provisoire, si celui-ci n'est pas un héritier de la personne présumée absente.»

Nr. 14 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

In de voorgestelde artikelen 112, 117, § 1, 118 het woord «*tijding*» telkens vervangen door «*nieuws*»;

2) In artikel 118, de woorden «*de laatste tijding*» vervangen door de woorden «*het laatste nieuws*».

VERANTWOORDING

Het woord «*tijding*» is archaisch Nederlands. De dikke Vandale vertaalt dit als «*bericht*», wat al beter is. Toch is de Franse vertaling nog beter: «*nouvelles*», een ruim begrip dat kan mee-evolueren met de tijd, en alle moderne communicatiemiddelen kan omvatten. Het amendement wil *tijding* dan ook vervangen door het modernere en algemenere «*nieuws*».

Nr. 15 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 4

In dit artikel de woorden «*de laatste tijding*» vervangen door de woorden «*het laatste nieuws*».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 14.

Nr. 16 VAN DE HEER **BORGINON**, MEVROUW **Taelman** EN DE HEER **MARINOWER**

Art. 2

In het voorgestelde artikel 113, tussen het eerste en het tweede lid een nieuw lid invoegen, luidende:

«De erfgenamen stellen een inventaris op van de roerende goederen van de vermoedelijk afwezige ten overstaan van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg en ten overstaan van de voorlopig bewindvoerder indien dit geen erfgenaam is van de vermoedelijk afwezige.»

JUSTIFICATION

L'actuel article 126 dispose que ceux qui auront obtenu l'envoi provisoire devront faire procéder à l'inventaire du mobilier et des titres de l'absent, en présence du procureur du Roi. Étant donné que la phase de l'envoi provisoire a été supprimée dans la proposition, cette protection de la personne absente a également disparu.

Il n'en reste pas moins vrai que, si elle réapparaît, la personne absente peut rencontrer de sérieux problèmes pour prouver l'importance de son mobilier. Il serait donc peut-être indiqué de conserver malgré tout l'obligation de l'inventaire.

VERANTWOORDING

Het huidig artikel 126 stelt dat degenen die de voorlopige inbezitstelling hebben verkregen een boedelbeschrijving moeten opmaken van de roerende goederen en de papieren van de afwezige ten overstaan van de procureur des Konings. Doordat de fase van de voorlopige inbezitstelling in dit voorstel is afgeschaft, is ook deze bescherming van de afwezige verdwenen.

Dit neemt echter niet weg dat als de afwezige toch nog terugkeert, hij voor grote problemen kan staan om de omvang van zijn roerende goederen te bewijzen. Het is dus misschien aangewezen om de verplichting van de inventaris toch te behouden.

Alfons BORGINON (VLD)
Martine Taelman (VLD)
Claude MARINOWER (VLD)